

Energimærkning

Tekniske Bestemmelser for vinduer

Januar 2001

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
1. Definitioner	3
2. Krav til virksomheden	5
3. Krav til kvalitetsstyring	7
4. Regler for overvågning	8
5. Krav til produkterne	10
6. Krav til dokumentation	11

Bilagsfortegnelse

- Bilag 1: Regler for mærkning m.m.
- Bilag 2: Dokumentation og klassifikation
- Bilag 3: Intern kontrol. Checkliste for produktkontrol
- Bilag 4: Ekstern kontrol. Checkliste for produktkontrol

Indledning

Grundlaget for en energimærkningsordning for vinduer og yderdøre er udarbejdet i 1997-99 på initiativ af og med økonomisk tilskud fra Energistyrelsen.

Ud over nærværende tekniske bestemmelser omfatter grundlaget Tekniske Bestemmelser for ruder samt Vedtægt for mærkningsordningen.

Disse tekniske bestemmelser er også gældende for yderdøre (terrasse- og hoveddøre).

Formålet med en energimærkningsordning for vinduer/yderdøre og ruder er:

- at give forbrugerne et dokumenteret retvisende grundlag for bedømmelse af de energimæssige egenskaber ved vinduer/yderdøre og ruder
- at tilskynde til øget anvendelse af komponenter med de bedste energi- og miljømæssige egenskaber

Ordningen accepterer vinduer og yderdøre fra andre EØS-medlemsstater, som på tilsvarende måde opfylder betingelserne i den danske energimærkningsordning.

Ordningen accepterer også tilsvarende energimærkningssystemer i andre EØS-medlemsstater.

1. Definitioner

1.1 Transmissionskoefficient

En bygningsdels transmissionskoefficient (U) er størrelsen af varmetransmissionen i Watt gennem 1 m^2 af bygningsdelen ved en temperaturforskel på 1 K . Enheden er $\text{W/m}^2\text{K}$.

U -værdien for et vindue/en yderdør skal angives som den værdi, der er gældende for den samlede konstruktion (rude og ramme-karm) jf. Tillæg 1 til DS 418.

U -værdien skal være gældende for standardforhold jf. punkt 1.5.

1.2 Lineær transmissionskoefficient

Den lineære transmissionskoefficient (Ψ_g) dækker den forøgede varmetransmission ved rudens afstandsprofil og omgivende indbygningsmaterialer jf. Tillæg 1 til DS 418. Enheden er W/mK .

1.3 Sollystransmittans

Et vindues sollystransmittans (τ_t) angiver forholdet mellem lysstrømmen på en flade umiddelbart inden for og uden for vinduet med et areal svarende til arealet for vinduets udvendige karm mål. Enheden er et rent tal, der angives i %.

Værdien af sollystransmittansen skal være gældende for vinkelret indfald af sollys med en spektralfordeling som angivet i DS/EN 410.

1.4 Total solenergitransmittans

Et vindues totale solenergitransmittans (g) angiver vinduets evne til at transmittere solenergi som solstråling og som varme. Solenergitransmittansen angives som forholdet mellem den solenergi, der afgives til rummet bag vinduet, og den samlede solenergi, der påvirker vinduesarealet udefra. Enheden er et rent tal, der angives i %.

Den totale solenergitransmittans skal være gældende for standardforhold jf. punkt 1.5 og for vinkelret indfald af solstråling med en spektralfordeling som angivet i DS/EN 410.

1.5 Standardforhold

Standardforhold er her defineret ved en udvendig og indvendig overgangsisolans på hhv. 0,04 og 0,13 m²K/W og en udvendig og indvendig lufttemperatur på hhv. 0° og 20°C.

For øvrige definitioner og beregningsregler henvises til Tillæg 1 til DS 418 af 13. august 1997 (tillæg omhandlende vinduer og yderdøre).

1.6 Dækningsområde

Nærværende tekniske bestemmelser dækker alle sædvanlige vindueskonstruktioner - herunder vinduer med koblede rammer samt ovenlysvinduer.

For yderdøre dækker bestemmelserne ligeledes alle sædvanlige konstruktioner til terrasse- og hoveddøre. Ved elementer uden ruder stilles vedr. energimæssige forhold alene krav om oplysning og dokumentation af U-værdi.

1.7 Bestemmelsernes grundlag

De tekniske bestemmelser vil blive revideret i overensstemmelse med kommende europæiske (EN) standarder for vinduer og ruder, der behandler forhold i relation til mærkningsordningen.

2. Krav til virksomheden

2.0 Generelt

Virksomheden skal være en fremstillingsvirksomhed, der producerer vinduer og/eller yderdøre.

Produktprogrammet kan omfatte en eller flere materialekategorier som fx. træ, træ/aluminium, plast og aluminium.

Virksomheden skal have et kvalitetsstyringssystem, der skal være beskrevet i en kvalitetshåndbog.

2.1 Produktionsanlæg

På alle anlæg i produktionen, hvor der foretages operationer der kan have betydning for de færdige produkters energimæssige egenskaber, skal det sikres, at produktionsudstyr og operationer er i overensstemmelse med de foreskrevne opstillings- og arbejdsinstruktioner.

2.2 Lagring

Energimærkede produkter skal oplagres på en sådan måde, at elementernes energi- og miljømæssige egenskaber ikke forringes under lagringen.

2.3 Ledelse og personale

På hver virksomhed skal der være udpeget én person, der er øverst ansvarlig for alle forhold vedr. energimærkede produkter.

Alt personale, der deltager i kontrol og/eller mærkning af energimærkede produkter, skal have uddannelse/instruktion i disse operationer.

2.4 Brochurer og andet salgsmateriale

Oplysninger om energimærkede produkter i brochurer og andet salgsmateriale skal gives på en sådan måde, at der ikke forekommer tvivl om mærkningens dækningsområde.

Ved oplysning om specifikke energitekniske data skal der være henvisning til referencel/dokumentation for disse data.

I forbindelse med tilbud skal vedlægges Energistyrelsens energimærkat, der som minimum skal indeholde oplysninger om de anvendte ruders energiklasse og energimæssige data.

Virksomheden skal endvidere kunne forelægge og dokumentere de energimæssige data jf. reglerne i bilag 2.

2.5 Produktbeskrivelse

Ved optagelse i mærkningsordningen skal de energimæssige data (U, g og t) foreligge for de mest anvendte elementtyper under hver profilsystem.

De energimæssige data skal for vinduer være baseret på størrelsen 1230 x 1480 mm, og for døre på størrelsen 948 x 2118 mm.

De angivne værdier skal være gældende for den samlede konstruktion jf. kapitel 1. Definitioner.

Der skal endvidere foreligge oplysning om transmissionskoefficient, sollys-transmittans og total solenergitransmittans for de i produkterne anvendte ruder.

2.6 Dokumentationsmateriale

Der skal foreligge dokumentation for alle data, der vedrører produkternes energimæssige egenskaber. Krav til dokumentation er nærmere beskrevet i kapitel 6.

2.7 Mærkning af produkterne

Kun produkter, der overholder kravene i energimærkningsordningen, kan være mærket med det for ordningen gældende mærke. Nærmere regler for mærkning er angivet i Bilag 1.

3. Krav til kvalitetsstyring

3.0 Generelt

Virksomheden skal have et kvalitetsstyringssystem, som omfatter de aktiviteter, der har betydning for produkternes energimæssige egenskaber.

3.1 Indholdet i kvalitetsstyringssystemet

Kvalitetsstyringssystemet skal i sin struktur og rækkefølge stemme overens med relevante dele af indholdet i DS/EN 9002 og indeholde de procedurer og arbejdsinstruktioner, der er nødvendige til sikring af de energimæssige egenskaber, der er stillet krav om i nærværende tekniske bestemmelser. Der skal endvidere sikres opfyldelse af andre egenskaber vedrørende energimæssige forhold, som virksomheden måtte have beskrevet for energimærkede produkter.

4. Regler for overvågning

4.0 Generelt

Overvågningen har til formål at sikre, at energimærkede produkter på alle områder overholder de krav, der er angivet i nærværende tekniske bestemmelser. Denne sikring sker gennem intern og ekstern kontrol.

4.1 Intern kontrol

Virksomhedens egen overvågning af energimærkede produkter skal omfatte alle operationer, der kan have betydning for de energimæssige egenskaber.

For at sikre en systematisk kontrol skal der mindst en gang om ugen udtages 5 færdige energimærkede elementer, der gennemgås i henhold til en checkliste, som mindst skal omfatte de punkter, der er angivet i Bilag 3.

De udfyldte checklister skal opbevares i mindst 5 år, og de skal være tilgængelige for den eksterne kontrol.

Den interne kontrol skal endvidere omfatte de anlæg og instrukser, der kan have betydning for de færdige produkters energimæssige egenskaber.

4.2 Ekstern kontrol

Tilslutning til energimærkningsordningen indebærer, at virksomheden aflægges et kontrolbesøg 2 gange om året.

Besøgene foranstalles af energimærkningsordningen og kan foretages uanmeldt på sædvanlige arbejdsdage.

Kontrollen har til formål at verificere, at produktionen af energimærkede produkter sker i henhold til virksomhedens kvalitetsstyringssystem, og at de færdige produkter er i overensstemmelse med de gældende tekniske bestemmelser.

Ved hvert besøg foretages tillige en gennemgang af dokumentationsmaterialet for den interne kontrol, og det kontrolleres, at den interne kontrol er gennemført som foreskrevet og med tilfredsstillende resultat/opfølgning.

Kontrol af overensstemmelse med de tekniske bestemmelser sker ved gennemgang af en stikprøve på 5 stk. energimærkede elementer i henhold til en checkliste som angivet i Bilag 4.

Bemærkninger i forbindelse med gennemgang af den interne kontrol anføres i besøgsrapporten.

Alle afvigelser fra de tekniske bestemmelser samt aftaler med virksomheden om afhjælpning og dokumentation herfor skal registreres i besøgsrapporten.

Regler for bedømmelse af afvigelser og bestemmelser for sanktioner i tilfælde af afvigelser fra de tekniske bestemmelser fastsættes af mærkningsudvalget.

5. Krav til produkterne

5.1 Energimæssige krav

Energimærkning af vinduer og yderdøre må kun foretages på produkter, der leveres med energimærkede ruder. Undtaget er elementer uden rudeareal. For alle energimærkede produkter skal der være tilgængelige oplysninger om:

- U-værdi
- Sollystransmittans
- Total solenergitransmittans

5.2 Miljømæssige krav

Imprægnering af træelementer må ikke foretages til en klasse højere end klasse P5 i henhold til DS/EN 351-1. Det anvendte imprægneringsmiddel skal endvidere være godkendt af Miljøstyrelsen.

PVC profiler til plastelementer må ikke indeholde bly som stabilisator.

Producenter af plastvinduer skal være tilsluttet en ordning, hvor en sådan findes, for returtagning og genbrug.

5.3 Øvrige krav

På alle øvrige områder skal produkterne overholde de krav, der er angivet i gældende udgave af VSO's Tekniske Bestemmelser for vinduer og yderdøre - eller i tekniske bestemmelser, der kan ligestilles hermed, og som indebærer ekstern kontrol.

6. Krav til dokumentation

6.1 Energimæssige krav

Der skal foreligge dokumentation for produkternes U-værdi. Denne dokumentation kan være i form af:

- Beregning
- Måling

Ved begge former for dokumentation skal grundlaget være Tillæg 1 til DS 418.

Anvendes der ved beregning lavere værdier for U_g , ψ_g og U_r end angivet i Tillæg 1 til DS 418, skal der foreligge særskilt dokumentation for sådanne værdier.

Oplysninger om værdier for U_g og ækvivalent varmeledningsevne, der er givet af en rudeleverandør, som er tilsluttet Energimærkningsordningen for ruder, vil blive betragtet som gyldig dokumentation.

Dokumentation ved måling skal ske i henhold til prEN 12412-1 jf. Anneks A i Tillæg 1 til DS 418.

For elementer med ruder skal der foreligge dokumentation for produkternes sollystransmittans og totale solenergitransmittans gældende for den samlede konstruktion jf. kapitel 1. Definitioner.

Dokumentationsgrundlaget for såvel beregning som måling skal være godkendt af Energimærkningsordningen.

6.2 Miljømæssige krav

For træelementer skal der foreligge oplysning om anvendt imprægneringsmiddel.

For plastelementer skal det være dokumenteret, at PVC-profiler ikke indeholder bly som stabilisator.

6.3 Øvrige krav

Dokumentation for opfyldelse af et beskrevet kvalitetsstyringssystem regnes umiddelbart opfyldt af virksomheder, der er tilsluttet DVC, Dansk Vindues Certificering.

For virksomheder, der er tilsluttet andre (udenlandske) ordninger, som kan sidestilles med DVC, regnes dokumentation for øvrige krav at være opfyldt.

For andre virksomheder skal dokumentationsgrundlaget og dets opfyldelse i hvert tilfælde verificeres og godkendes af Energimærkningsordningen.

Regler for mærkning m.m.

Mærkning af produkter

Permanent mærkning.

Den permanente mærkning skal som minimum omfatte:

- Ordningens logo i farven blå eller sort
- Producentens navn
- Produktionstidspunkt

For elementer med ruder kan energimærkning kun ske, når der anvendes energimærkede ruder.

Regler for elementets klassifikation fremgår af bilag 2.

Øvrig mærkning

Vinduer, der er underlagt energimærkningsordningen, kan forsynes med en mærkat med oplysning om rudens energiklasse, øvrige energimæssige data, ordre nr. m.m.

Vinduer der er omfattet af ordningen, benævnes energimærkede vinduer.

Anvendelse af ordningens logo

På producentens brevpapir m.v. samt i brochurer og lignende materiale må ordningens logo anvendes efter nærmere regler.

Dokumentation og klassifikation

Dokumentation af energimæssige data

Virksomheden skal kunne forelægge og dokumentere de energimæssige data (U, g og t) for hvert enkelt energimærket element.

Dette vil krav vil først være gældende fra januar 2002.

Klassifikation

Indtil der foreligger nærmere regler for klassifikation, klassificeres energimærkede elementer i henhold til de indbyggede ruders energiklasse.

Intern kontrol Checkliste for ugentlig produktkontrol

Element nr.	Type	Ordre nr.	Virksomhed:									
1												
2												
3												
4												
5												
			Element nr.									
			1		2		3		4		5	
Kontrolpunkt			ja	nej	ja	nej	ja	nej	ja	nej	ja	nej
A. Er elementet energimærket?												
B. Er mærkningen i overensstemmelse med mærkningsreglerne jf. Bilag 1?												
C. Er ruden/ruderne energimærkede?												
Ved kryds under nej angives for det pågældende punkt/element en beskrivelse af afhjælpningsforanstaltninger i denne rubrik eller på bagsiden.												
Dato			Underskrift									

Ekstern kontrol Checkliste for produktkontrol

Element nr.	Type	Ordre nr.	Virksomhed:									
1												
2												
3												
4			Dato:				Sign.:					
5			Element nr.									
			1		2		3		4		5	
Kontrolpunkt			ja	nej	ja	nej	ja	nej	ja	nej	ja	nej
A. Er den interne kontrol udført?												
B. Er elementet energimærket?												
C. Er mærkningen i overensstemmelse med mærkningsreglerne jf. Bilag 1?												
D. Er ruden/ruderne energimærket?												
E. Foreligger der dokumentation for ruden/rudernes energimæssige data?												
F. Er der dokumentation for elementets U værdi?												
G. Er der dokumentation for elementets sollystransmittans?												
H. Er der dokumentation for elementets totale solenergitransmittans?												
I. Er kravene under punkt 6.3 i de tekniske bestemmelser opfyldt?												
Evt. bemærkninger til svar:												